NORAKSTS

Lieta Nr.A42566708
Nr.A04547-10/35

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Liepājā, 2010.gada 17.maijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Blūma,

piedaloties pieteicējam *J.M.* un
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Ieslodzījuma vietu pārvaldes - pārstāvjiem *I.O.* un *A.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *J.M.* (personas kods */personas kods/*) pieteikuma par Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieka 2008.gada 7.marta lēmuma Nr.1/17-M/681 atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs *J.M.* 2008.gada 28.martā Administratīvajā rajona tiesā iesniedzis pieteikumu par Ieslodzījumu vietu pārvaldes priekšnieka 2008.gada 7.marta lēmuma Nr.1/17-M/681 (turpmāk – Lēmums) atcelšanu, ar kuru par sarunāšanos ar apcietinātajiem citās kamerās piemērots disciplinārsods – aizliegta kārtējā tikšanās ar radiniekiem vai citām personām. Pieteicējs pieteikumā norāda, ka nav sarunājies ar apcietinātajiem citās kamerās un viņam piemērots neadvekvāts sods. Atbildētājs paskaidrojumā tiesai norāda, ka pieteikumu neatzīst un uzskata to par nepamatotu. Saskaņā ar Centrālcietuma Uzraudzības daļas uzraugu 2008.gada 28.janvāra ziņojumu Nr.311 pieteicējs 2008.agda 28.janvārī plkst.00:10, atrodoties Centrālcietumā 2.režīma korpusa kamerā Nr.*/kameras numurs/,* sazinājās ar apcietinātajiem no citas kameras, sarunājoties ar tiem caur kameras logu. Ar šādu rīcību pieteicējs pārkāpis Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 14.panta 3.punktu, 4.punktu un Ministru kabineta 2007.gada 27.novembra noteikumu Nr.800 „Izmeklēšanas cietuma iekšējās kārtības noteikumi" 34.11.apakšpunktu. Atbildētājs norāda, ka pieteicējs kopš 2006.gada 24.februāra par izmeklēšanas cietuma iekšējās kārtības noteikumu pārkāpumiem disciplināri sodīts 21 reizi. Līdz ar to secināms, ka pieteicējs, atrodoties

Centrālcietumā, sistemātiski pārkāpj izmeklēšanas cietuma iekšējās kārtības noteikumus, kā arī cietuma administrācijas aizrādījumus.

[2] 2009.gada 15.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja iesniegums, kurā pieteicējs norāda iebildumus pret atbildētājas tiesai sniegto rakstveida informāciju un pierādījumiem.

[2.1] Pieteicējs norāda, ka 2006.gada 24.februārī, kad ieradies Centrālcietumā, parakstījis dokumentu, kas līdzinās brīdinājumam, nevis tiesību un pienākumu izklāstam.

Turklāt pieņemšanas laikā, kad notiek personas un mantu pārbaude, nav iespējams izlasīt Soda izpildes kodeksu un citus tiesību normatīvus, lai pilnībā varētu iepazīties ar savām tiesībām un pienākumiem. Ir iespējams tikai pārskatīt minētos dokumentus un parakstīties. Ja apcietinātais izrāda interesi iepazīties ar minētajām normā, jāsaskaras ar dažādiem šķēršļiem un naidīgumu no administrācijas puses.

Pieteicēja ieskatā cietuma administrācija uzskata, jo mazāk apcietinātais zinās savas tiesības, jo mazāk būs sūdzību no apcietinātajiem.

Pieteicējs arī Liepājas cietumā jautājis par Soda izpildes kodeksu, uz ko saņēmis atbildi, ka bibliotēkā esošie ir paveci un tādēļ daļēji nederīgi. Pieteicējs daudzus normatīvos aktus apguvis, pateicoties personīgajai interesei un iniciatīvai, bet cietumā šādas iespējas nav.

[2.2] Atbildētājas norādītais par apcietinātajiem pieejamiem informācijas stendiem neatbilst patiesībai. Centrālcietumā ir kameru sistēma ar ierobežotu pārvietošanās brīvību un pārvietošanās galvenokārt saistīta ar dažādiem izmeklēšanas procesiem. Līdz ar to neviens apcietinātos neved pie informācijas stendiem. Arī darbinieki ir neatsaucīgi un atbild, ka viņiem nav jādara tas. Pieteicējs uzskata, ka informācijas stendi kalpo tikai par atskaites punktu administrācijai dažādu komisiju un pārbaužu dēļ.

[2.3] Pieteicējs parakstījies tikai par to, kas viņam draud par bēgšanu, uzbrukumu darbiniekiem un apcietinātajiem, kā arī par valsts īpašuma bojāšanu.

Vienīgā pieejamā informācija ieslodzītajiem ir dienas kārtība.

[2.4] Pieteicējs norāda, ka atbildētājas sniegtajai informācijai piemīt subjektīvs raksturs un lūdz tiesu to noraidīt.

[3] 2009.gada 16.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja iesniegums, kurā pieteicējs norāda, ka atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka pieteicējs sarunājies ar apcietināto citā kamerā. No lietas materiāliem redzams, ka ziņojums pret pieteicēju sastādīts ļaunprātīgi, jo nav norādīts apcietinātais, ar kuru citā kamerā pieteicējs būtu sarunājies. Pieteicējs apgalvo, ka sarunājies ar savu kameras biedru. Savukārt, kad

pieteicējs par notikušo stāstījis sociālās rehabilitācijas daļas darbiniekam, saņēmis atbildi, ka pieteicēja vārds pret darbinieka vārdu neesot nekas.

[4] Pieteicējs tiesas sēdē uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Atbildētāja pārstāvji tiesas sēdē pieteicēja prasījumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[6] Tiesa konstatē, ar pārsūdzēto Lēmumu atbildētājs atstājis spēkā Centrālcietuma priekšnieka 2008.gada 31.janvāra lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu pieteicējam.

Tādējādi tiesai ir jānoskaidro, vai atbildētājs šādu lēmumu ir pieņēmis pamatoti un atbilstoši apcietinājumā turēšanas kārtību regulējošām tiesību normām.

[7] Saskaņā ar APL 70.panta trešo daļu administratīvais akts ir spēkā tik ilgi, līdz to atceļ, izpilda vai vairs nevar izpildīt sakarā ar faktisko vai tiesisko apstākļu maiņu.

Saskaņā ar Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 30.panta pirmo daļu pieteicējam piemērots disciplinārsods – aizliegta kārtējā tikšanās ar radiniekiem vai citām personām. Savukārt šā likuma 31.panta pirmā daļa noteic, ka šā likuma 30.panta pirmajā daļā minētais sods piemērojams ne vēlāk kā 10 dienu laikā no pārkāpuma konstatēšanas dienas, bet, ja sakarā ar pārkāpumu izmeklēšanas cietuma priekšnieka pilnvarota amatpersona ir veikusi pārbaudi, - 10 dienu laikā no tās pabeigšanas dienas, bet ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas.

Ņemot vērā augstāk minēto, tiesa konstatē, ka lēmums par disciplinārsoda piemērošanu ir spēku zaudējis administratīvais akts, jo tas jau ir izpildīts. Līdz ar to tiesa atzīst, ka izpildītu Lēmumu vairs nevar atcelt, tādēļ lietā ir vērtējams jautājums par to, vai Lēmums ir tiesisks.

[8] Lietā konstatēti šādi faktiskie apstākļi.

[8.1] 2008.gada 28.janvārī Centrālcietuma Uzraudzības daļas uzraugi *O.M.* un *J.K.* sastādīja ziņojumu par ieslodzītā disciplīnas pārkāpumu, kurā norādīts, ka pieteicējs 2008.gada 28.janvārī plkst.00:10, atrodoties Centrālcietumā 2.režīma korpusa kamerā

Nr*./kameras numurs/*, sazinājās ar apcietinātajiem no citas kameras, sarunājoties ar tiem caur kameras logu, tādējādi pārkāpjot Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 14.panta 4.punkta un Izmeklēšanas cietuma iekšējās kārtības noteikumu 34.11.punkta prasības.

Ziņojumā sadaļā „ieslodzītā paskaidrojums" pieteicējs nenoliedz, ka naktsmieram paredzētajā laikā atradās pie kameras loga, nevis uz savas guļamvietas, bet apgalvo, ka sarunājās ar kamerā esošajiem ieslodzītajiem nevis ar ieslodzītajiem no citas kameras *(lietas 28.lapa).*

[8.2] 2008.gada 31.janvārī sastādīta izziņa par pieteicēja iepriekš pieļautajiem pārkāpumiem un uzliktajiem disciplinārsodiem, kurā norādīts, ka pieteicējs atrodas Centrālcietumā no 2006.gada 24.februāra, ir disciplināri sodīts 21 reizi, kā arī izteikts priekšlikums piemērot disciplinārsodu – aizliegt kārtējo tikšanos ar radiniekiem vai citām personām *(lietas 29.lapa).*

[8.3] 2008.gada 31.janvārī Centrālcietuma priekšnieka lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu apcietinātajam *J.M.* piemērots disciplinārsods – aizliegt kārtējo tikšanos ar radiniekiem vai citām personām *(lietas 27.lapa).*

[8.4] 2008.gada 5.februārī Ieslodzījumu vietu pārvaldes priekšnieks pieņēma Lēmumu, kurā konstatēja, ka disciplinārsods tika piemērots pamatoti *(lietas 26.lapa).*

[8.5] No apstiprinājuma „Paraksts" izriet, ka pieteicējs 2006.gada 24.februārī ir iepazīstināts ar Izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumiem *(lietas 43.lapa).*

[9] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējs 2008.gada 28.janvārī plkst.00.10, atrodoties Centrālcietumā 2.režīma korpusa kamerā Nr*./kameras numurs/*, sazinoties ar apcietinātajiem citās kamerās, izdarījis disciplināru pārkāpumu, un atbildētājs pamatoti piemērojis viņam disciplinārsodu.

[10] Saskaņā ar Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 14.panta 3. un 4.punktu apcietinātajam ir pienākums pildīt izmeklēšanas cietuma administrācijas likumīgās prasības un izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumus, kā arī ievērot izmeklēšanas cietumā noteikto dienas kārtību.

Savukārt atbilstoši Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 12.pantam pēc ievietošanas izmeklēšanas cietumā administrācija apcietināto viņam saprotamā valodā (ja nepieciešams, pieaicinot tulku) nekavējoties iepazīstina ar viņa tiesībām un pienākumiem, kā arī informē par amatpersonām, pie kurām apcietinātais var vērsties ar sūdzībām un lūgumiem. Apcietinātais ar parakstu apliecina, ka ir iepazīstināts ar minēto informāciju.

No minētās tiesību normas izriet, ka pēc ievietošanas izmeklēšanas cietumā apcietinātais tiek iepazīstināts ar iekšējās kārtības noteikumiem, par ko tiek parakstīts apliecinājums.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicējs 2006.gada 24.februārī ir iepazīstināts ar kārtības noteikumiem izmeklēšanas cietumā un ir parakstījis apliecinājumu par iepazīšanos ar iekšējās kārtības noteikumiem izmeklēšanas cietumos, no kura redzams, ka pieteicējs tiek brīdināts par apcietinātiem un notiesātiem piemērojamiem sodiem izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumu un dienas kārtības neievērošanas gadījumos saskaņā ar LSIK (Latvijas Sodu izpildes kodeksa) 70.pantu *(lietas 43.lapa).*

[11] Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 14.panta ceturtā daļa noteic, ka apcietinātajam ir pienākums ievērot izmeklēšanas cietumā noteikto dienas kārtību.

Ministru kabineta 2007.gada 27.novembra noteikumu Nr.800 „Izmeklēšanas cietuma iekšējās kārtības noteikumi" 34.11.punkts noteic, ka apcietinātajam ir aizliegts sazināties ar apcietinātajiem, kas izvietoti citās kamerās.

No lietas materiāliem ir konstatējams, ka kārtējā tikšanās ar radiniekiem vai citām personām aizliegta par apcietinātai personai aizliegtu rīcību, proti par Centrālcietumā noteiktās dienas kārtības neievērošanu, sarunājoties ar apcietinātajiem no citām kamerām.

Lai konstatētu, vai pieteicējam disciplinārsods piemērots pamatoti, ir jānoskaidro, vai rīcība, par kuru ir sodīts pieteicējs, ir uzskatāma par sodāmu tiesību normu izpratnē un vai lietā ir pierādīts, ka pieteicējs ir šādi rīkojies.

[12] Apcietinātā tiesības noteic Apcietinājumā turēšanas likuma 13.pants. No minētās normas neizriet apcietinātā tiesības komunicēt ar citas kameras iemītniekiem. No Centrālcietuma Uzraudzības daļas uzraugu ziņojuma par ieslodzītā disciplīnas pārkāpumu [8.1] izriet, ka pieteicējs 2008.gada 28.janvārī plkst.00:10, atrodoties Centrālcietumā 2.režīma korpusa kamerā Nr.*/kameras numurs/*, sazinājās ar apcietinātajiem no citas kameras, sarunājoties ar tiem caur kameras logu.

Izvērtējot lietas materiālus, proti, 2008.gada 28.janvārī uzraugu sastādīto ziņojumu, 2008.gada 31.janvāra lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu *(lietas 27.lapa)*, kā arī pieteicēja paskaidrojumus, tiesa secina, ka 2008.gada 28.janvārī, plkst.00.10, atrodoties Centrālcietumā 2.režīma korpusa kamerā Nr.*/kameras numurs/,* sazinoties ar apcietinātajiem citās kamerās, nav ievērojis Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 14.panta 3. un 4.punktu, kā arī 2007.gada 27.novembra noteikumu Nr.800 „Izmeklēšanas cietuma iekšējās kārtības noteikumi" 34.11.punktu.

Turklāt pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka ziņojumā norādītajā laikā atradies pie kameras loga, bet nepiekrīt, ka sarunājies ar apcietinātajiem no citas kameras. Pieteicējs uzskata, ka ziņojums ir nepatiess, jo nav norādīts apcietinātais, ar kuru citā kamerā pieteicējs būtu sarunājies.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka rīcība, par kuru pieteicējam piemērots disciplinārsods, ir sodāma disciplinārā kārtā.

[13] Tiesas ieskatā fakts, ka apcietinātā persona pārkāpj cietumā noteikto dienas kārtību, ir pamats konstatēt sodāmu pārkāpumu.

Izskatāmajā gadījumā pieteicējam par aizliegtu rīcību, plkst. 00.10 pa logu sarunājoties ar apcietinātajiem, kuri atrodas citās kamerās, sastādīts ziņojums, kas ir pierādījums pieteicēja izdarītajiem pārkāpumiem.

Tiesa atzīst, ka ir nepamatoti un noraidāmi pieteicēja argumenti, ka Centrālcietuma uzraugu ziņojums ir nepatiess, jo lietā nav konstatējami fakti vai apstākļi, kas apstiprinātu šādu pieteicēja apgalvojumu patiesumu. Turklāt ir jābūt pamatotam iemeslam, kāpēc uzraugam vajadzētu sastādīt ziņojumu par patiesībai neatbilstošiem faktiem, šāds iemesls lietā nav konstatēts.

[14] Centrālcietumā apcietināto dienas kārtība ir noteikta ar Centrālcietuma 2008.gada 11.janvāra rīkojumu Nr.4 „Par ieslodzītajiem noteikto dienas kārtību apstiprināšanu" (turpmāk – Rīkojums) *(lietas 32.lapa)*, kura 1.pielikums paredz apcietināto dienas kārtību. Rīkojuma 1.pielikuma 15.punktā no plkst.22.00 līdz plkst.06.00 paredzēts naktsmiers.

Līdz ar to tiesa konstatē, ka pieteicējs 2008.gada 28.janvārī plkst.00.10, atrodoties kamerā pie loga un sazinoties ar apcietinātajiem citās kamerās, nav ievērojis iepriekš minēto punktu prasības, jo nebija devies naktsmierā.

Ja apcietinātā persona pārkāpj cietumā noteikto dienas kārtību, ir pamats konstatēt sodāmu pārkāpumu. Pieteicējs 2006.gada 24.februārī ir iepazīstināts ar Izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumiem *(lietas 43.lapa),* tādējādi pieteicējam cietuma dienas kārtība ir zināma. Konkrētajā gadījumā tiesai nav šaubu, ka pieteicējs, atrodoties cietumā, no ikdienas pieredzes un cietumā pieņemtās prakses ir apguvis dienas kārtību un zināja arī to, kurā laikā apcietinātajiem paredzēts naktsmiers un kāda rīcība šajā sakarā ir pieļaujama un kāda nav pieļaujama.

Turklāt Ministru kabineta 2007.gada 27.novembra noteikumu Nr.800 „Izmeklēšanas cietuma iekšējās kārtības noteikumi" 34.11.punkts noteic, ka apcietinātajam ir aizliegts sazināties ar apcietinātajiem, kas izvietoti citās kamerās.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka iestāde pieteicēja rīcību, skaļi sarunājoties pa logu ar citas kameras iemītnieku pulksten 00.10, pamatoti novērtējusi kā cietumā noteiktās dienas kārtības pārkāpumu.

[15] Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 30.panta pirmā daļa paredz, ka par izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumu neievērošanu izmeklēšanas cietuma priekšnieks var piemērot apcietinātajam sekojošus sodus: 1) izteikt brīdinājumu; 2) izteikt rājienu; 3) uz laiku līdz vienam mēnesim aizliegt iegādāties pārtikas produktus un tabakas izstrādājumus izmeklēšanas cietuma veikalā; 4) aizliegt kārtējo tikšanos ar radiniekiem vai citām personām; 5) uz laiku līdz vienam mēnesim aizliegt telefonsarunas; 6) pilngadīgo apcietināto ievietot soda izolatorā uz laiku līdz 15 diennaktīm; 7) nepilngadīgo apcietināto ievietot soda izolatorā uz laiku līdz 10 diennaktīm.

Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 30.panta pirmajā daļā paredzētie disciplinārsodi ir reglamentēti noteiktā secībā, proti, no apcietināto tiesību vismazāk ierobežojošā disciplinārsoda (brīdinājums) līdz tiesību visvairāk ierobežojošam disciplinārsodam (apcietināto ievietošana soda izolatorā).

2006.gada 31.janvārī Centrālcietuma priekšnieks pieteicējam ar lēmumu piemērojis disciplinārsodu – aizliegt kārtējo tikšanos ar radiniekiem vai citām personām. Ņemot vērā to, ka pieteicējs no 2006.gada 24.februāra disciplināri sodīts 21 reizi *(lietas 29.lapa)*, tiesa secina, ka piemērotais disciplinārsods ir samērīgs ar pieteicēja izdarīto pārkāpumu.

Tādējādi tiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti, samērīgi izdarītajam pārkāpumam un atbilstoši tiesību normām ir piemērojis minēto disciplinārsodu.

[16] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. pantu, */kameras numurs/*.panta ceturto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *J.M.* (personas kods */personas kods/*) pieteikumu par 2008.gada 7.marta lēmuma Nr.1/17-M/681 atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2010.gada 17.maijā.

Tiesnese (paraksts) S.Blūma

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese_____ S.Blūma
Liepāja, 2010.gada 17.maijā.